

Anna Mikołajczyk

prezes zarządu Fundacji PEStka w Kielcach

Wszystkie krajowe programy operacyjne znaczną rolę w dokonywaniu zmian w Polsce widzą w szeroko rozumianej ekonomii społecznej. Powodem tego jest:

- 1. rosnące znaczenie problematyki ekonomii społecznej na poziomie europejskim
- 2. olbrzymi, niewykorzystany potencjał ekonomii społecznej, łączący w sobie elementy o charakterze prozatrudnieniowym, integracyjnym, stymulujący rozwój lokalny, dostarczający usług użyteczności publicznej i tworzący niezbędny kapitał społeczny
- 3. rozproszenie, brak koordynacji i słaba jakość dotychczasowego wsparcia dla rozwoju sektora. Dotychczasowe wsparcie w zbyt małym stopniu było zakorzenione lokalnie, z minimalnym jak na możliwości wsparciem tworzenia nowych miejsc pracy i brakiem wsparcia rozwojowego dla istniejących przedsiębiorstw społecznych
- 4. konieczność przejawiania aktywności przez samych obywateli we wspólnotach samorządowych (malejąca aktywność społeczna, utrzymujące się słabe otwarcie administracji samorządowej na kooperację z obywatelami w zakresie kreowania usług publicznych oraz przekazywania podmiotom ekonomii społecznej zadań publicznych do realizacji).

O tym, co będzie wspierane, możemy dowiedzieć się z poszczególnych, opisanych poniżej programów.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES)

Przyjęty Uchwałą Rady Ministrów nr 164 w dniu 12 sierpnia 2014 r. Jest programem rozwoju (a nie programem operacyjnym) i jako taki nie dysponuje własnymi środkami finansowymi. Dokument ten umiejscawia ekonomię społeczną w kontekście zintegrowanych strategii i nakreśla jej wizję, w któ-

rej przedsiębiorstwa społeczne będą trwałym i dostrzegalnym podmiotem życia społeczno-gospodarczego w wymiarze lokalnym i regionalnym; wskazuje, gdzie istniejące fundusze (zarówno krajowe jak i unijne) powinny być kierowane, by założone w programie cele zostały zrealizowane. Wskazania dokumentu będą miały znaczenie między innymi przy wydatkowaniu środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014–2020, jak również środków rządowego Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich czy pieniędzy z Funduszu Pracy.

Cel operacyjny/Rezultat nadrzędny 1. Odpowiedzialna wspólnota. Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej we wspólnotach samorządowych

- » tworzenie korzystnych ram prawnych dla partycypacji obywatelskiej (działanie I.1.) i rozwoju III sektora (działanie I.2.) oraz rozwój różnorodnych form edukacji obywatelskiej (działanie V).
- » działania mające na celu podnoszenie kompetencji, w tym kompetencji społecznych, którym poświęcony został oddzielny blok rezultatów (IV)
- » zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w realizacji usług społecznych (działanie I.3.)
- » budowanie powiązań kooperacyjnych na poziomie ponadlokalnym, czemu służyć mają
- » m.in. klastry, partnerstwa, franczyza społeczna (działanie III.4.).

Cel operacyjny/Rezultat nadrzędny 2. Otoczenie. Powstanie i utrzymanie 35 tysięcy miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych

- » rozwiązania prawne ułatwiające zakładanie i prowadzenie przedsiębiorstwa społecznego, ale także wpływające na kształtowanie korzystnych warunków dla współpracy wewnątrzsektorowej między tego rodzaju podmiotami oraz z instytucjami publicznymi (działania II.1. i II.2.)
- » umożliwienie łatwego dostępu do kapitału (zarówno bezzwrotnego – działanie III.1., jak i zwrotnego – działanie III.2.)
- » dostęp do usług inkubacyjnych oraz profesjonalnej wiedzy na temat zakładania i prowadzenia firmy. Wiedza taka dostępna będzie dzięki sieci wyspecjalizowanych instytucji wsparcia (działanie III.3.)
- » nowe miejsca pracy dla młodzieży, w zielonej gospodarce (działanie I.4.) i usługach społecznych użyteczności publicznej oraz w działaniach związanych z restrukturyzacją, zwłaszcza prowadzących do tworzenia miejsc pracy dla osób starszych (działanie I.4., działanie II.1.).

Cel operacyjny/Rezultat nadrzędny 3. Przywództwo. Poprawienie mechanizmów zarządzania i koordynacji w obszarze polityki wspierania ekonomii społecznej

- » skoordynowanie działań mających na celu wspieranie ekonomii społecznej, zarówno na poziomie lokalnym i regionalnym, jak i krajowym (działanie IV.1. i działanie IV.2.)
- » wspieranie samoorganizacji jej podmiotów i tworzenia ich silnej reprezentacji, która będzie rzecznikiem interesów sektora, zapewniając dobrą komunikację między PES a instytucjami publicznymi (działanie IV.3.)
- » pogłębianie wiedzy na temat sektora ekonomii społecznej oraz stałego monitoringu określonych w KPRES wskaźników (działanie IV.4.).

Cel operacyjny/Rezultat nadrzędny 4. Kompetencje. Wzrost kompetencji w obszarze ekonomii społecznej w społeczeństwie

- » obecność zagadnień związanych z ekonomią społeczną w szkołach i na uczelniach dotyczy nie tylko programów kształcenia, ale również praktycznych przejawów społecznego gospodarowania, w formie spółdzielni uczniowskich czy przedsiębiorstw społecznych powstających w ramach AIP (działanie V.4.)
- » działania edukacyjne adresowane będą nie tylko do aktualnych i potencjalnych przedsiębiorców społecznych, ale również do ogółu społeczeństwa: dzieci i młodzieży, członków wspólnot lokalnych, przedsiębiorców, samorządowców itd. Poziom kompetencji tych grup może wpływać na warunki powstawania i funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych (działania V.3. i V.1.).

Ponadto w Działaniu I.3 „Wspieranie rozwoju usług użyteczności publicznej poprzez ekonomię społeczną” KPRES przewiduje między innymi działania o charakterze rozwojowym, w tym:

- » projekty rozwojowe, które będą miały na celu rozwój dotychczasowych lub stworzenie nowych kategorii usług w społeczności lokalnej, przy jednoczesnej funkcji tworzenia miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej
- » stałe poszerzanie zlecania zadań publicznych podmiotom ekonomii społecznej w realizacji usług użyteczności publicznej w formie wspierania oraz powierzania zadań publicznych
- » przewiduje się wypracowanie ścieżek finansowania ze środków europej-

skich dla gmin (grup gmin) lub powiatów (grup powiatów), które wspólnie z organizacjami obywatelskimi (w ramach partnerstwa publiczno-społecznego) realizowałyby projekty rozwojowe; celem tych projektów byłby rozwój usług społecznych użyteczności publicznej, zgodnie z zapisami i planem finansowym Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

KPRES przewiduje, że działania w ramach programu zostaną sfinansowane z funduszy pozostających w gestii ministra pracy, a także z PO Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (Poddziałanie 5).

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

To program krajowy, współfinansowany ze środków EFS, mający tworzyć wsparcie systemowe dla obszarów: zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego i dobrego rządzenia.

Kwestie usług społecznych odnajdujemy przede wszystkim w priorytecie 9.7 „Ułatwienie dostępu do usług”. Finansowane z niego będą mogły być między innymi:

1. opracowanie i upowszechnienie rozwiązań systemowych na rzecz usług społecznych
2. wypracowanie standardów związanych z rozszerzeniem pakietu usług świadczonych w ramach pomocy i integracji społecznej (Kluby Integracji Społecznej (KIS), Centra Integracji Społecznej (CIS), Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej)
3. rozwój nowych usług społecznych
4. stworzenie rozwiązań sprzyjających deinstytucjonalizacji opieki, w tym systemu mieszkalnictwa wspomaganego oraz przeciwdziałania bezdomności, wypracowanie modelu współpracy ośrodków pomocy społecznej, CIS i KIS na rzecz świadczenia usług społecznych dla mieszkańców społeczności lokalnych oraz przetestowanie wypracowanych modeli.

Poziom wojewódzki - RPO

Szesnaście Regionalnych Programów Operacyjnych ma służyć m.in. bezpośredniemu wsparciu osób w celu poprawy ich sytuacji oraz wspierać działania związane z ekonomią społeczną.

Regionalny Program Operacyjny Woj. Świętokrzyskiego (RPOWS) w swojej piątej, ostatniej wersji z grudnia 2014 r. wskazuje działania związane z ekonomią i przedsiębiorczością społeczną w *Osi priorytetowej 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem*

Priorytet inwestycyjny 9i aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

W ramach priorytetu inwestycyjnego realizowane będą zindywidualizowane i kompleksowe działania prowadzące do poprawy poziomu aktywności zawodowej osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Preferowane będą inicjatywy integrujące usługi różnych służb publicznych, w szczególności instytucji pomocy społecznej i rynku pracy, a także organizacji obywatelskich na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa. Działania ukierunkowane będą na potrzeby osób w trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób z niepełnosprawnościami, starszych, a także kobiet.

Cel szczegółowy: Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez wzmocnienie ich szans na zatrudnienie

Typy przedsięwzięć:

1. Kompleksowa i zindywidualizowana aktywizacja społeczno-zawodowa wykorzystująca, w zależności od potrzeb, elementy aktywizacji edukacyjnej, społecznej i zawodowej.

W ramach tego typu przedsięwzięć realizowane będą działania obejmujące:

- » narzędzia oraz formy aktywnej integracji i pracy socjalnej, w szczególności kontrakty socjalne, programy aktywności lokalnej, programy integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami
- » kursy, szkolenia i inne zajęcia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych
- » aktywizację zawodową poprzez staże, subsydiowane zatrudnienie, zatrudnienie wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami oraz działania wspierające, w tym poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, trening pracy

- » reintegrację społeczną i zawodową realizowaną przez Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Kluby Integracji Społecznej i Centra Integracji Społecznej
- » terapię oraz poradnictwo indywidualne i grupowe (w tym psychologiczne i psychospołeczne) wspierające umiejętności społeczne i zawodowe umożliwiające powrót do życia społecznego, w tym aktywizację zawodową i powrót na rynek pracy
- » wsparcie środowiskowe na rzecz integracji zawodowej i społecznej (m.in. działania związane z animacją lokalną, streetworkingiem, coachingiem, trenowaniem pracy) z uwzględnieniem wolontariatu.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach PI będą uwzględniały efektywność społeczno-zatrudnieniową, zgodnie z zapisami wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dot. realizacji CT9 w tym zakresie.

Terytorialny rozkład interwencji priorytetu inwestycyjnego:

- » obszary wiejskie o najgorszym dostępie do usług publicznych
- » obszary funkcjonalne miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Kryteria i zasady wyboru projektów będą wspólne dla wszystkich przedsięwzięć w ramach PI, w tym także w odniesieniu do projektów realizowanych na Obszarach Strategicznej Interwencji.

Kierunkowe zasady wyboru projektów:

W ramach priorytetu inwestycyjnego 9i zakłada się zastosowanie konkursowego trybu wyboru projektów z uwzględnieniem zapisów Umowy Partnerstwa i wytycznych horyzontalnych w tym zakresie. Przy wyborze projektów obowiązywać będą kryteria wyboru zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Preferowane będą projekty nakierowane na zapewnienie indywidualnego i kompleksowego wsparcia w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej, a także projekty partnerskie podmiotów systemu pomocy społecznej, rynku pracy oraz organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej.

Wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach priorytetu inwestycyjnego 9i nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych.

Planowane duże projekty:

W ramach priorytetu inwestycyjnego 9i nie będą wspierane duże projekty.

2. Priorytet inwestycyjny 9v *wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 9v wsparcie zostanie ukierunkowane na rozwój ekonomii społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej w kontekście tworzenia warunków do integracji oraz usamodzielniania osób ze środowisk marginalizowanych.

Usługi wsparcia ekonomii społecznej w ramach PI będą świadczone przez ośrodki, które pozytywnie przeszły procedurę akredytacji usług, obejmujących m.in. usługi o charakterze animacyjnym, inkubacyjnym i biznesowym dla podmiotów ekonomii społecznej.

Priorytet uwzględnia także działania o charakterze koordynacyjnym w zakresie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie, dotyczące w szczególności identyfikowania kierunków rozwoju, stałego monitoringu kondycji PES oraz wzmacniania mechanizmów współpracy na rzecz ekonomii społecznej w regionie.

Cel szczegółowy: Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w kreowaniu nowych miejsc pracy

Typy przedsięwzięć:

- Wsparcie sektora ekonomii społecznej

W ramach tego typu przedsięwzięć realizowane będą działania obejmujące:

- » kompleksowe usługi wsparcia sektora ekonomii społecznej, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne, biznesowe realizowane w ramach OWES
- » wsparcie dotacyjne związane z tworzeniem miejsc pracy w nowych lub istniejących podmiotach ekonomii społecznej
- » tworzenie regionalnych i lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej, w tym klastrów ekonomii społecznej
- » podnoszenie kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia zawodowego kadry podmiotów ekonomii społecznej (w tym pracowników i wolontariuszy).

- Koordinacja rozwoju ekonomii społecznej w regionie

W ramach tego typu przedsięwzięcia realizowane będą działania obejmujące:

- » inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym oraz OWES
- » budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy
- » organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług
- » współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych/społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecenia zadań podmiotom ekonomii społecznej.

Interwencja dot. funkcjonowania sieci i usług OWES realizowana będzie w oparciu o kryteria wyboru projektów wskazujące na wymagane ilościowe efekty działalności OWES w odniesieniu do wybranych kryteriów akredytacji OWES (wdrożonych w ramach POKL 2007-2013) dla poszczególnych typów świadczonych usług (animacyjnych, inkubacyjnych, biznesowych). IZ RPOWŚ 2014-2020 zapewni również monitorowanie efektywności działalności usługowej OWES w powyższym zakresie. Dodatkowym wymogiem będzie także zapewnienie trwałości systemu OWES po zakończeniu programowania 2014-2020.

Wykorzystanie instrumentów finansowych:

W ramach priorytetu nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych.

Planowane duże projekty:

W ramach tego priorytetu inwestycyjnego nie będą wspierane duże projekty.

Poziom dofinansowania w projektach środkami RPOWŚ 2014-2020 dla projektów wynosi 85% kosztów kwalifikowanych.

W projektach unijnych w latach 2014-2020 konieczne będzie wnoszenie wkładu własnego do praktycznie każdego projektu

W sierpniu i wrześniu 2014 roku trwały konsultacje przygotowanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju dokumentu „Założenia dotyczące źródeł współfinansowania krajowego dla środków EFS dla RPO 2014-2020”. Z przedstawionej przez MliR propozycji wynikało jasno, że obowiązkowe będzie wnoszenie wkładu własnego do wszystkich projektów EFS. Rozwiązanie spotkało się z szeroką krytyką oraz licznymi protestami środowiska pozarządowego (m.in. petycją sieci SPLOT).

W wyniku konsultacji, szerokiej dyskusji, jak i zaangażowania Rady Działalności Pożytku Publicznego udało się wypracować nową wersję dokumentu, który obowiązkowi wnoszenia wkładu własnego wprawdzie nie usuwa, ale proponuje szerokie i... nierzadko korzystne dla organizacji pozarządowych rozwiązania. Na czym polega zmiana podejścia do kwestii wkładu własnego w projektach EFS w latach 2014-2020? Zagadnienie to ma dwa ważne elementy, które trzeba brać pod uwagę łącznie. Pierwszy z nich to zmiana w ocenie projektów w odniesieniu do potencjału wnioskodawców, a drugi to zmiany dotyczące zasad wnoszenia wkładu własnego.

Główne zmiany sposobu oceny potencjału projektodawców EFS

Opisane poniżej zwiększenie nacisku na weryfikację doświadczenia i potencjału projektodawcy ma służyć silniejszemu powiązaniu podejmowanych działań z lokalną społecznością oraz wykorzystaniu doświadczeń podmiotów działających od lat w obszarach wspieranych przez EFS. W efekcie projektodawcy konkurować będą pomysłami rozwiązania konkretnego problemu, a nie koncentrować się na wypełnieniu określonych warunków formalnych konkursu.

1. W trakcie oceny weryfikowana będzie tzw. zdolność projektodawcy do efektywnej realizacji projektu, a więc czy i w jakim stopniu projektodawca posiada właściwy potencjał techniczny, finansowy i kadrowy oraz w jaki sposób doświadczenie zdobyte przy realizacji podobnych przedsięwzięć może być wykorzystane na rzecz realizacji projektu.

2. Istotne będzie wykazanie obecności projektodawcy i „zakorzenienia” działań podejmowanych przez niego w przeszłości w obszarze planowanej interwencji projektu, nawet w sytuacji gdy nie realizował on dotąd projektów współfinansowanych ze środków unijnych. Jednocześnie, ocena potencjału nie dotyczy jedynie zaplecza technicznego, ale także zdolności społecznych do podejmowania określonych przedsięwzięć. Ocenie podlegać powinien szeroko definiowany kapitał społeczny wyrażony poprzez umiejętności do samoorganizowania się i współpracy oraz zaangażowania w poprawę sytuacji społeczności, na rzecz której podejmowane będą działania.
3. Ocena powinna też uwzględniać umiejscowienie planowanego projektu w kontekście szerszych działań podejmowanych przez projektodawcę w ramach jego działalności.

Podstawowe rozwiązania dotyczące wkładu własnego

1. To po stronie projektodawcy leży wybór, jaką formę wkładu własnego wniesie (wkład pieniężny czy niepieniężny). To beneficjent określać będzie formę wniesienia wkładu własnego, a instytucja zarządzająca nie może wymagać wniesienia wkładu własnego w określonej formie.
2. Usunięte zostało wskazywanie „minimalnego poziomu wkładu własnego” na rzecz „wymaganego wkładu własnego”, którego wartość ustalono na poziomie 5%, a dla niektórych typów projektów na poziomie 10% lub 15%.
3. Rozwinięta została lista możliwych różnych form wnoszenia wkładu własnego. Wkład własny pochodzić może nie tylko ze środków własnych projektodawcy, ale także m.in. z innych programów/funduszy, z których beneficjent otrzymał środki (o ile programy te nie zabraniają „łączenia” środków), z opłat od uczestników, z dotacji samorządowych itp.
4. Podkreślona została możliwość wnoszenia wkładu własnego w różnych formach do jednego projektu (wkładu pieniężnego i niepieniężnego).
5. Uszczegółowiono, że wkładu własnego nie liczy się od środków przekazywanych dalej przez beneficjenta w formie dotacji.
6. Podkreślona została możliwość rozliczania wkładu własnego także w projektach z kosztami pośrednimi ryczałtem oraz w projektach rozliczanych w całości ryczałtowo (metoda rozliczania projektu przez rezultaty).

Wnoszenie wkładu własnego w przypadku projektów rozliczanych ryczałtowo powinno być możliwe na takich samych zasadach jak w przypadku projektów rozliczanych na podstawie wydatków. Formularz wniosku o dofinansowanie powinien umożliwić wykazanie wkładu własnego bez względu na źródło jego pochodzenia, tak z kosztów pośrednich jak i bezpośrednich.

Kwestie zasad wnoszenia wkładu własnego nie są jeszcze ostatecznie zamknięte. Od 19 grudnia 2014 roku do 12 stycznia 2015 roku trwają konsultacje projektu „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, które regulują podstawowe zasady wnoszenia wkładu własnego do projektów.

Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie świętokrzyskim do roku 2020

Przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w 2013 r., stanowi istotny element programowania w województwie, zgodnie z zasadami prowadzenia polityki rozwoju.

CEL GŁÓWNY : Rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie świętokrzyskim jako istotnego elementu systemu zaspokajania potrzeb społecznych, stabilnego uczestnika gry rynkowej, ważnego partnera współodpowiedzialnego za polityki publiczne jednostek samorządów terytorialnych

Priorytet 1:

Stworzenie warunków do rozwoju podmiotów ekonomii społecznej oraz ich otoczenia w regionie

Cel szczegółowy 1.1: Stworzenie warunków formalnych do funkcjonowania przedsiębiorczości społecznej w regionie

Działania:

- » uwzględnienie ekonomii społecznej w dokumentach strategicznych szczebla regionalnego i lokalnego
- » promowanie stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych

» rozwój systemu wsparcia ekonomii społecznej.

Cel szczegółowy 1.2: Uruchamianie mechanizmów przedsiębiorczości społecznej poprzez wsparcie organizacji pozarządowych oraz podmiotów łączących działalność gospodarczą i społeczną

Działania:

- » wspieranie innowacyjnego podejścia organizacji pozarządowych do realizacji celów społecznych i ekonomicznych – większy nacisk na innowacyjność, przedsiębiorczość i orientację na rezultaty
- » utworzenie inkubatorów przedsiębiorczości społecznej, ośrodków wsparcia ekonomii społecznej udostępniających najważniejsze zasoby, w tym lokale na preferencyjnych warunkach, zapewniających bezpłatne doradztwo, szkolenia, służących wsparciem marketingowym (bazy danych potencjalnych kontrahentów) i promocyjnym zarówno o statusie jednostek samorządowych, jak i pozarządowych; docelowo instytucja typu inkubator lub ośrodek wsparcia powinna powstać w każdym powiecie na terenie województwa świętokrzyskiego
- » rozwój systemu wsparcia finansowego dla podmiotów ekonomii społecznej
- » kreowanie świadomej polityki wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej poprzez podnoszenie kompetencji pracowników samorządu i jego agend w zakresie funkcjonowania i wspierania ekonomii społecznej.

Cel szczegółowy 1.3: Objęcie systemem wsparcia na zasadach preferencyjnych wybranych obszarów działalności

Działania:

- » prowadzenie cyklicznych analiz dotyczących funkcjonowania przedsiębiorczości społecznej w regionie, w tym badanie bieżących profili działalności PES oraz ich potencjału
- » preferowanie usług: z zakresu pomocy i integracji społecznej, z obszaru edukacji i kultury oraz innych usług na poziomie regionalnym i lokalnym.

Priorytet 2:

Większe zaangażowanie sektora ekonomii społecznej w realizację usług społecznych oraz w gospodarkę regionu

Cel szczegółowy 2.1: Umocowanie ekonomii społecznej w systemie strategicznego planowania rozwoju społeczno-gospodarczego na poziomie lokalnym i regionalnym

Działania:

- » wspieranie działań sektora ekonomii społecznej zmierzających do wykreowania pozytywnego wizerunku marki ekonomii społecznej, podniesienia jakości działania oraz pomiaru oddziaływania społecznego (audyt społeczny), w szczególności w zakresie: 1) certyfikacji marki, 2) wypracowania standardów świadczenia usług społecznych, 3) wypracowania standardów działania inkubatorów i centrów wsparcia, 4) mierzenia społecznego oddziaływania podmiotów ekonomii społecznej (audyt społeczny)
- » wprowadzenie aktywnych form reintegracji społecznej i zawodowej przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe urzędy pracy, zorientowanych na tworzenie i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej poprzez: 1) pracę socjalną ukierunkowaną na zakładanie PES, 2) kierowanie beneficjentów OPS i PUP na odbycie praktyk i staży w podmiotach ekonomii społecznej, 3) udzielanie dotacji na założenie spółdzielni socjalnych.

Cel szczegółowy 2.2: Wsparcie ekonomii społecznej jako partnera przy realizacji polityk publicznych.

Działania:

- » wspieranie procesów służących budowaniu reprezentacji sektora ekonomii społecznej na szczeblu gminy, powiatu i województwa
- » zagwarantowanie udziału reprezentacjom sektora ekonomii społecznej w tworzeniu i realizacji polityk publicznych
- » zakup przez samorządy terytorialne i ich jednostki wyrobów i usług dostarczanych przez przedsiębiorstwa społeczne, w tym kontraktowanie usług społecznych.

Cel szczegółowy 2.3: Wsparcie wykorzystania potencjału przedsiębiorstw społecznych w rozwoju społeczności lokalnych, w tym rozwoju gospodarczego

Działania:

- » aktywizacja osób do tej pory wykluczonych z rynku pracy lub mających trudności w dostępie do niego

- » wykorzystanie innowacyjności przedsiębiorstw społecznych, ich umiejętności łączenia potencjałów osób i instytucji oraz pozyskiwania środków zewnętrznych
- » identyfikacja obszarów, w których realizację zadań publicznych można zlecić do realizacji przedsiębiorstwom społecznym (kontraktowanie) lub podjąć w ramach partnerstwa publiczno-społecznego.

Priorytet 3:

Inicjowanie rozwoju partnerstw na rzecz przedsiębiorczości społecznej

Cel szczegółowy 3.1 : Promowanie i wspieranie partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej

Działania:

- » promowanie dobrych praktyk w obszarze zawiązywania partnerstw
- » wspieranie „sieciowania”, nawiązywania kontaktów pomiędzy przedsiębiorstwami społecznymi, biznesem, samorządami oraz organizacjami pozarządowymi
- » wsparcie doradcze oraz szkoleniowe podmiotów ekonomii społecznej.

Cel szczegółowy 3.2 : Rozwój otoczenia przedsiębiorczości społecznej w regionie

Działania:

- » inspirowanie w zakresie zawiązywania porozumień międzysektorowych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej
- » inicjowanie współpracy Powiatowych Urzędów Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej na rzecz ekonomii społecznej
- » stworzenie systemowych rozwiązań wspierających przedsiębiorstwa ekonomii społecznej poprzez utworzenie sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej
- » uruchomienie portali internetowych poświęconych ekonomii społecznej w regionie
- » powołanie przy marszałku województwa świętokrzyskiego zespołu monitorującego rozwój ekonomii społecznej w regionie.

Priorytet 4:

Promocja i upowszechnienie idei przedsiębiorczości społecznej

Cel szczegółowy 4.1 Edukacja w zakresie przedsiębiorczości i ekonomii społecznej w regionie

Działania:

- » wsparcie edukacyjne władz lokalnych w zakresie wiedzy o ekonomii społecznej
- » promowanie działań mających na celu podniesienie świadomości z zakresu ekonomii społecznej wśród kadr pomocy społecznej, instytucji rynku pracy i pracowników JST odpowiedzialnych za kontakt z organizacjami pozarządowymi
- » propagowanie tworzenia spółdzielni uczniowskich jako wstępu do przedsiębiorczości społecznej
- » utworzenie kierunku bądź specjalizacji oraz organizacja studiów podyplomowych z zakresu ekonomii społecznej na uczelniach wyższych w regionie.

Cel szczegółowy 4.2 Promocja ekonomii społecznej

Działania:

- » prowadzenie kampanii społecznych na rzecz przedsiębiorczości społecznej
- » publikowanie periodyków dotyczących ekonomii społecznej
- » współpraca z mediami w zakresie ekonomii społecznej
- » współpraca ze Spółką Targi Kielce przy organizacji targów promujących idee ekonomii społecznej.

Zakłada się finansowanie Planu:

1. z systemu dotacyjnego do systemu pożyczkowego (operatorzy pożyczek na rozwój działalności w obszarze ES (TISE z pieniędzy rządowych, będących w dyspozycji BGK)
2. ze środków UE
3. z budżetu państwa
4. z budżetów samorządów terytorialnych
5. ze środków własnych przedsiębiorstw ES
6. ze środków pochodzących od podmiotów prywatnych
7. z funduszy grantowych.

Ekonomia społeczna będzie wspierana bezpośrednio, między innymi poprzez dotacje, pożyczki, usługi ośrodków wsparcia, tworzenie warunków do sieciowania i budowania klastrów. W rezultacie powstaną silniejsze, bardziej trwałe i bardziej profesjonalne przedsiębiorstwa społeczne, które lepiej będą realizować zlecenia samorządu. Ogólnie rzecz biorąc, mamy więc do czynienia z założeniem swoistej synergii wynikającej ze współpracy samorządów różnych szczebli oraz współpracy międzysektorowej na poziomie lokalnym. Rezultatami tej synergii będzie rozwój zarówno usług użyteczności publicznej, jak i ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.

W opracowaniu wykorzystano materiały:

- Świętokrzyskiego Urzędu Marszałkowskiego
- Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
- publikację „Usługi użyteczności publicznej a ekonomia społeczna” Krzysztof Cibor, FISE, Warszawa 2014